

Hoe vergaat het de Bosuilen in de duinen tussen Wijk aan zee en de Hondsbossche Zeewering?

Arend de Jong

Met de bosuil gaat het de afgelopen 25 jaar redelijk goed (zie tabel 1.). Na een regelmatige groei tot 1990 kwam de stand in 1991 en 1992 op zijn maximale populatiegrootte van 102 territoria in 1992. In die jaren vestigde de havik zich in onze duinen. Het duurde ruim 10 jaar voordat de havik de bosuilstand ruim gehalveerd had met 48 territoria in 2004. De bosuilen waren toen inmiddels bestand tegen de havik geworden waardoor ze weer in aantal toe konden nemen. In de jaren 2005 tot en met 2012 groeide het aantal territoria naar 61 paar.

In 2013 kwam een achteruitgang in de stand, deze zakte naar 50 paar. Wat is er aan de hand? De bosuilen in het duin eten vooral veel muizen en ook wel kikkers. Muizen leven in de winter van eikels en beukenootjes. De bosuil leeft dan ook het liefst in een eiken-/beukenbos. De muizenvoerproductie voor de Veluwe staat in tabel 2. Deze is redelijk maatgevend voor heel Nederland. Als ik tabel 1. en 2. met elkaar vergelijk kom ik tot de conclusie dat er geen noemenswaardige fluctuatie voor de bosuil is na goede of slechte mastjaren bij ons. Dit is te verklaren door aan te nemen dat de muizen ook bij een mager mastjaar voldoende voorraden aan konden leggen voor de winter. Echter in 2012 was door een paar nachtvorstjes in mei bijna alle bloesem van beuk en eik stukgevroren. Het gevolg was dat we in de winter van 2012/13 voor de bosuilen een ernstig voedseltekort konden constateren. Het begon begin februari met een

e-mail van Henk v.d. Leest die met de roofvogelwerkgroep in het naaldbos tussen Camping Geversduin en het zweefvliegveld (de Wildernis) 3 dode bosuilen had gevonden. Dit wijst er op dat de uilen in de ochtend- en de avondschemering voedsel aan het zoeken waren. Dat wijst er op dat de uilen in de ochtend- en de avondschemering voedsel aan het zoeken waren. Dat doen ze alleen bij voedselschaarste. De kans dat ze geslagen worden door een havik neemt dan sterk toe. Wat mij op viel in maart was dat de uilen kort antwoord gaven op mijn "bosuil roepen" en dat ze dan vrij snel vertrokken. Dit is normaal als ze jongen hebben. Eten vangen is dan belangrijker dan een territorium verdedigen. Ik vond het wel vreemd dat in zo een koude winter, die 2012/13 was de uilen zo vroeg jongen zouden hebben.

Op 12 april gaf ik een uilenexcursie voor het IVN en Camping Geversduin. Die avond zijn we door 7 territoria gelopen, ondanks dat ik de longen uit mijn lijf geroepen heb kreeg ik geen antwoord. Dat was in de 32 jaar uilen tellen en -excursies geven nog niet eerder voorgekomen in het Noord-Hollands duingebied tussen Heemskerk en de Egmond. Toen realiseerde ik me dat de bosuilen het moeilijk hadden. Normaal eten ze ook veel kikkers. In de tijd van de paddentrek moet dat een feestmaal zijn. Gewoonlijk begint de paddentrek in februari en eindigt half april (gegevens gekregen van paddenwerkgroep via Thea Spruyt). In 2013 voltrok de trek zich in slechts 10 dagen in de eerste 2 weken van april. Waar waren de bosuilmannen op 12 april? Dood? Of kikkers zoeken buiten hun territorium en hoe is het overige broedseizoen verlopen? Bij het schrijven van dit artikel

ben ik nog niet begonnen aan het bosuilonderzoek van 2014 en heb nog geen idee hoe de bosuilstand nu zal zijn, wel weet ik dat de buizerd die ook een muizeneter is een heel slecht broedseizoen had in 2013 en dat op de horsten veel meer duinhagedissen als prooi rest gevonden is dan normaal (mededeling roofvogelwerkgroep). Alles bij elkaar is het voor mij duidelijk dat een paar nachtvorstjes in mei erger is voor de buizerd en de bosuil dan 2 strenge winters.